

'I am a Catalan'

LA VEU D'UN POBLE

1000

**CANÇONS PER EXPLICAR
CATALUNYA AL MÓN**

enderrock®

ANY XXII
EDR: 7,95 €

**'I AM
A CATALAN'
LA VEU
D'UN POBLE**

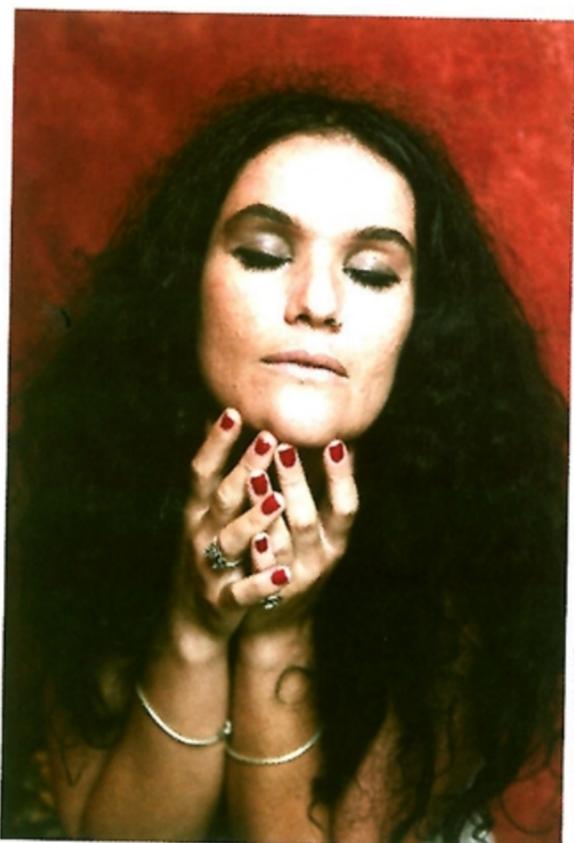
**ENDERROCK PRESENTA
LES 100 CANÇONS DEL
NOSTRE IMAGINARI COL·LECTIU
QUE ENS REPRESENTEN
MILLOR COM A PAÍS.
UNA BONA MANERA DE
COMMÉMORAR EL PASSAT
I REIMAGINAR EL FUTUR ÉS
FER-HO A TRAVÉS DE MELODIES
I LLETRES QUE COHESIONEN
PETITS I GRANS AL VOLTANT
DEL CÀNON MUSICAL CATALÀ.**

➔ La versió de Miquel Llobet és un estàndard per a guitarristes d'arreu del món ←

“EL TESTAMENT D'AMÈLIA”

MÚSICA I TEXT TRADICIONAL (SEGLE XIV)

MARA ARANDA — LO TESTAMENT (BUREO MÚSIQUES, 2013)*

F: JUAN MIGUEL MORALES

**L'Amèlia està malalta,
la filla del bon rei.
Comtes la van a veure,
comtes i noble gent.
Ai, que el meu cor se'm nua
com un pom de clavells.**

És una de les cançons catalanes més antigues que es conserven. Se'n tenen notícies des del segle XIV i podria ser força anterior. Sembla que la seva autora és la filla de Ramon Berenguer III i Dolça de Provença. D'aquest romanç n'han arribat multitud de versions amb músiques molt similars i lletres que expliquen la mateixa història. Les variacions es troben ja al primer vers: 'L'Amèlia està malalta...', 'Malalta, està malalta'. Alguns estudiosos suggereixen que aquesta repetició podria amagar el nom de la protagonista, Malalta o Mafalda, i com a curiositat cal dir que la suposada autora de la cançó es deia Mafalda però està descartat que el romanç parli d'ella, ja que la seva mare va morir quan ella només tenia 7 anys. A més, també la seva àvia se'n deia.

En uns casos explica que la protagonista és 'la filla del rei francès', mentre que en d'altres l'acció se situa a Catalunya ('ja en van a buscar metge, / el de la Seu d'Urgell'). L'any 2013 Mara Aranda va gravar la cançó i la va anomenar "Lo testament", en un disc homònim, on explica que és un romanç conservat a Cocentaina (el Comtat). La cançó

està ben planificada i no es resol fins al final. La protagonista està malalta i llegeix el testament a la seva mare, que l'acompanya: 'Un castell deixo als pobres/ perquè resin a Déu, / quatre al meu germà en Carles. / Dos a la Mare de Déu...'

En algunes versions es presenta una mare desficiosa per saber què li ha tocat en el repartiment ('filla, la meua filla, / i a mi, què em deixareu?') i la filla revela finalment la causa del mal que l'afligeix: 'Us deixo el marit meu/ perquè el tingueu en cambra, / com ja fa molt temps que feu'. En algunes versions, la protagonista encara va una mica més enllà: 'I us deixo les xinell·les, / les xinell·les dels peus, / perquè en baixar l'escala/ el coll us hi trenqueu'.

Com sovint passa en cançons tradicionals, hi ha moltíssimes adaptacions de tot tipus, però en l'apartat de versions instrumentals d'"El testament d'Amèlia" cal assenyalar la feina feta pel guitarrista i compositor Miquel Llobet (1878-1938), que va convertir aquesta i moltes altres cançons tradicionals catalanes en veritables estàndards de guitarra coneguts i versionats arreu del món.

* ALTRES GRAVACIONS

Victòria dels Àngels
Canciones populares españolas
(La Voz de su Amo, 1958)

Rafael Subirachs
Bac de Roda (Ariola, 1977)

Lluís Vidal Trio
Cançons populars
(Columna Música / Taller de Músics, 1997)

La Capella Reial de Catalunya amb Montserrat Figueras - Jordi Savall
Panys i llegendes
(Astrée/Auvidis, 1999)

Xavier Maristany
Brou nou (Taller de Músics, 2003)

➔ A banda de l'himne del Barça, és la cançó més corejada pel públic al Camp Nou ➔

“LA PRESÓ DEL REI DE FRANÇA”

REVISADO

Por Pere Mas fecha 17:59, 16/01/2015

MÚSICA I TEXT TRADICIONAL (1525)

COMPANIA ELÈCTRICA DHARMA — CATALLUNA (POLYDOR, 1983)*

Cançó narrativa que explica uns fets que van passar el 24 de febrer de 1525, quan el rei Francesc I de França va ser fet pres per les tropes de Carles V a la batalla de Pavia. Segons algunes cròniques, el capità tortosí Joan Aldana va ser qui va fer personalment presoner el monarca. També trobem els fets explicats en una cançó francesa, “Quand le Roi partit de France”, que sembla que és l'origen del romanç català. Tot i que les melodies d'una i altra cançó no s'assemblen gens, són notables les coincidències entre les dues lletres, sobretot en el plantejament de la cançó.

Troblem la cançó francesa ja documentada el mateix 1525. En català ens n'han arribat diverses versions, una de les quals va ser recollida pel poeta Jacint Verdaguer uns 350 anys després dels fets narrats. El fet que el rei, en el seu captiveri, fos traslladat de Pavia a Madrid i passés per Catalunya, sumat als constants enfrontaments amb els francesos al llarg d'aquests més de 300 anys, pot explicar per què la cançó s'ha mantingut viva tant de temps.

El rei francès és engarjolat i veu passar un viatger per la finestra. Després d'una breu conversa li prega que demani a la reina que el vagi a rescatar, encara que per fer-ho s'hagi de vendre tot el patrimoni: 'Diràs a la meva esposa/ que em vingui a treure d'ací,/ si no hi ha prou diner a França/ que vagin a Sant Denis./ Que venguin la conxa d'or,/ que es venguin la Flor de Lis./ Si no hi ha prou diner en bossa,/ que vagin a Sant Patris'.

L'any 1985 la Companyia Elèctrica Dharma en va fer una versió instrumental al seu disc *Cataluna*. Aquesta és la versió més coneguda de la cançó, indispensable en tot tipus de concentracions multitudinàries, bé siguin manifestacions reivindicatives o celebracions esportives. La seva melodia també s'ha convertit en un dels temes més utilitzats del repertori dels grallers. Igualment, “La presó del Rei de França” ha estat interpretada per moltíssims artistes, des de Xesco Boix, Rafael Subirachs i Xavier Ribalta fins a Obrint Pas, Del Pino Brothers, DJ Skyn o Txil.cat.

* ALTRES GRAVACIONS

Catalònia Jazz Quartet – *Catalunya Tradicionals Jazz* (Edigsa, 1966)

Xavier Ribalta – *Cançons populars* (RCA-Victor, 1979)

Xerinola – *Cançons de gralla* (Bossa Records, 2001)

New World – *La presó del Rei de França* (Vale Music, 2003)

Obrint Pas – *Nit col·lectiva* (Picap, 2012) [amb la Dharma]

➔ És la cançó popular de major extensió a tots els països de la Mediterrània ←

“LA DAMA D'ARAGÓ”

MÚSICA I TEXT TRADICIONAL (SEGLE XVI)

JOAN MANUEL SERRAT — CANÇONS TRADICIONALS (EDIGSA, 1968)*

**A Aragó hi ha una dama
que és bonica com un sol.
Té la cabellera rossa,
li arriba fins als talons.
Ai, amorosa Anna Maria,
robadora de l'amor,
ai, de l'amor.**

JOAN MANUEL SERRAT F. ARXIU SERRAT / HANS J. HOFFMANN

És una cançó amb diverses variants. La tornada és molt similar en tots els casos, i el que s'hi explica també: “La Dama d'Aragó”, “La Dama de Mallorca”, “La Dama de Beirut”, “La Dama de París”... Si podem definir altres peces com a petites històries, ara ens trobem davant una cançó-imatge, perquè no té cap argument narratiu sinó una simple descripció de la bellesa de la dama glossada. Al llarg de tota la lletra la dama s'arregla per sortir, i un cop entra a l'església, la seva extrema bellesa fa que fins i tot l'escolà a l'hora de dir ‘dominus vobiscum’ digui ‘quina dama veig jo’. La història té molts equivalents en cançons tradicionals a moltes cultures europees. La cançó acaba amb una pista sobre la identitat de la dona: ‘Filla n’és del Rei de França, germana del d’Aragó’.

Malauradament, no existeix cap figura històrica que respongui a aquest parentiu, però alguns investigadors especulen amb la possibilitat que fos la infanta Elisabet d'Aragó i Hongria, germana del Rei Pere III, esposa de Felip III de França i filla de Jaume I ‘El

Conqueridor’, que segons sembla era d'una gran bellesa. Es tracta d'un romanç tradicional que data del segle XVI, tot i que és possible que el seu origen es remunti a 200 anys abans, a l'època del domini català als ducats d'Atenes i Neopàtria, entre els anys 1318 i 1388, ja que a la lletra s'hi troben influències de cançons tradicionals gregues com “Tes koumpáras pou é gine núfe”. Al Líban existeix un himne cristià amb una música molt similar. El cantant Josep Tero, gran coneixedor de les músiques de la Mediterrània, la va trobar i la va fer servir de base per a la cançó “Perquè tornis a mi”, amb lletra del poeta i historiador Jordi Bilbeny.

La cançó —potser hauríem de dir les cançons, atès que referenciem dames d'Aragó i dames de Mallorca— ha estat enregistrada per multitud d'artistes, des de Victòria dels Àngels, Tete Montoliu i Carme Canela & Lluís Vidal Trio fins al xilè Nelson Poblete o la Barcelona Gypsy Klemzer Orchestra, passant per Sis Som, Roger Mas i Joan Manuel Serrat.

* ALTRES GRAVACIONS

Rosa Zaragoza
Matria. La patria del alma
(Karonte, 2003)

Cap Pela
De cap
(Ona Digital, 2004)

Orquestra Àrab de Barcelona
Báraka
(Temps Record, 2006)

Sol i Serena
Un segon
(autoeditat, 2009)

Refree amb Xavi Lloses i l'Escolania de la Quadratura
Cançonetes per la Bressola
(EDR Discos, 2010) [CD col·lectiu]

➔ La llegenda del comte Arnau és el gran mite per antonomàsia de la cultura catalana ←

“EL COMTE ARNAU”

MÚSICA I TEXT TRADICIONAL (SEGLE XVI)

MARIA DEL MAR BONET — CAVALL DE FOC (PICAP, 1998)*

IL·LUSTRACIÓ: CARLA ALEJO

El comte Arnau representa una de les grans figures mitològiques de Catalunya. La cançó tradicional va ser composta a final del segle XVI i narra el diàleg entre l'ànima del comte Arnau i la seva vídua. El comte li explica que està passant moltes penes i li demana d'endur-se una de les filles.

La figura del comte Arnau sembla que està inspirada en algun dels comtes de Mataplana, però alguns historiadors han considerat que és una pèrdua de temps mirar d'establir-ne la identitat exacta, ja que l'Arnau mitològic són tots en general i cap en concret. La cançó popular té més de quaranta estrofes, al llarg de les quals es revela el motiu de la condemna del comte Arnau: 'Per soldades mal guanyades,/ muller lleial/ i donzelles deshonrades,/ viudeta igual'. Això ens indica una clara voluntat moralista per part de l'autor, que el fa servir d'exemple allisonador perquè no es tinguin les mateixes temptacions a les quals va sucumbir el comte Arnau.

La figura del comte Arnau ha estat treballada per diversos poetes que han anat afegint elements a l'imaginari de la llegenda. Cal

destacar el poema de Jacint Verdaguer: 'Lo comte de Mataplana/ ne tenia dos cavalls:/ l'un era blanc com la gebre,/ l'altre fosc com lo pecat./ Malhaja lo cavall negre,/ benhaja lo cavall blanc'. I també el de Joan Maragall, que relata la trobada entre el comte i Adalaisa, l'abadessa del Monestir de Sant Joan de les Abadesses: 'I surt dalt del cavall el comte Arnau,/ que porta la capa blanca,/ i va a veure l'abadessa/ del convent de Sant Joan'.

També el literat Josep Maria de Sagarra va treballar poèticament sobre el mite: 'Per la finestra enreixada/ guaita els boscatges i els camins deserts;/ si s'acluca la llàntia endormiscada/ ella vigila amb els dos ulls oberts./ És la muller del comte Arnau, i espera/ la tornada insegura del marit;/ un pèl blanc li traí la cabellera/ i els anys de la fruita li han desfet el pit'.

A la comarca del Ripollès la llegenda segueix ben viva. Hi ha molts indrets amb vincles amb el comte Arnau, i s'explica que cada nit surt de l'infern cavalcant amb el seu cavall de foc i seguit d'un estol de gossos que borden.

* ALTRES GRAVACIONS

Joan Manuel Serrat
Cançons tradicionals
(Edigsa, 1967)

Chœur Occitan Rosamonda
Se canta... (VDE-Gallo, 1994)

Tralla i Esbart Sant Martí
El fill de la terra - El comte Arnau
(Discos a Mà, 2003)

Manel Camp i Joan Crosas
Comte Arnau
(Temps Record, 2008)

El Pont d'Arcalís
Foc al tribunal
(DiscMedi, 2011)

➔ Va ser la primera cançó interpretada pel col·lectiu seminal de la Nova Cançó ←

“LA PRESÓ DE LLEIDA”

MÚSICA I TEXT TRADICIONAL (SEGLE XVIII)

LA CORRANDA — CANÇONS POPULARS CATALANES (PHILIPS, 1975)*

“La presó de Lleida”, “La presó de Nàpols”, “La presó de Tibi”, “La presó de França”... són la mateixa cançó amb diferents variants. Els ingredients essencials són comuns: una presó, una donzella enamorada, uns condemnats i una cançó. A partir d'aquí, la concreció de la ciutat on passen els esdeveniments i la sort final dels condemnats varia de l'una a l'altra. En uns casos els condemnats moren i la dama, també. En altres se salven. I també hi ha versions que deixen la resolució del conflicte a l'aire. Com a pista podem assegurar que a Catalunya la versió més arrelada és la que se situa a Lleida; que a les Illes, és Nàpols, i al País Valencià, és Tibi, una petita localitat al sud de l'Alcoià.

Podem dir que les versions modernes de “La presó de Lleida” van néixer el mateix dia que ho va fer la Nova Cançó, el 19 de desembre de 1961, al Centro de Influencia Católica Femenina (CICF). En aquella data, a l'acte anomenat ‘Poesia de la Nova Cançó’ es van donar a conèixer com a cantants Josep Maria Espinàs i Miquel Porter. Remei Margarit ho va fer a través d'un enregistrament perquè estava malalta. La primera cançó que es va sentir aquella nit al CICF va ser “La presó de Lleida”, interpretada per Espinàs.

Com és habitual en aquest tipus de peces, té multitud de versions, més encara si tenim en compte les variants de “La presó de Nàpols” i de “La presó de Tibi”. Alguns artistes se n'han servit per explicar fets una mica diferents dels de la cançó tradicional. Així ho va fer Oriol Tramvia al seu àlbum en directe *Bèstia!* (Edigsa, 1976), amb dues versions. A la primera, sobre un acompanyament de rock garatger —Tramvia és considerat el precursor del punk català—, canta la versió tradicional i s'acaba preguntant ‘per què no hi anem tu i jo?’. A la segona, amb una estètica folk, canvia significativament la localització de la presó: ‘Allà al carrer d'Entença/ si n'hi ha una presó,/ de presos mai n'hi falten,/ prou n'hi porta el baró...’. La referència a la presó Model en plena Transició era saludada amb aplaudiments pel públic. L'any següent, Marina Rossell també en va cantar una lletra modificada al disc *Si volfeu escoltar...* (CBS, 1977). En l'adaptació no hi ha dama, i a mesura que augmenten els cants dels presos, també ho fa la ràbia del governador. La cançó, en aquest cas, acaba bé: ‘No ens falta menjar i beure,/ senyor governador,/ lo que'ns falta ho tindrem,/ petita bonica,/ les claus de la presó!/ lireta liró’.

* ALTRES GRAVACIONS

Uc

Cançons d'Eivissa
(Edigsa, 1974)

El Sac de Cançons - Marduix

El Sac de Cançons
(Als 4 Vents / Edigsa, 1977)

Xavier Baró

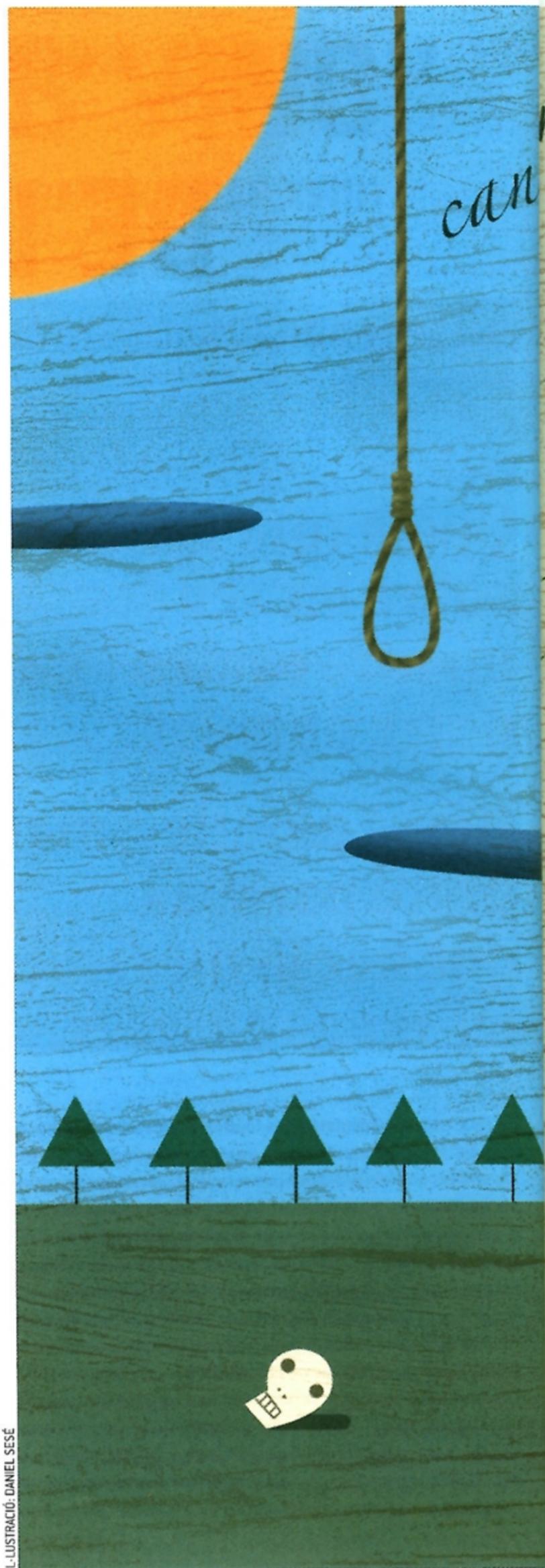
La cançó de l'udol
(DiscMedi, 1998)

Aljub

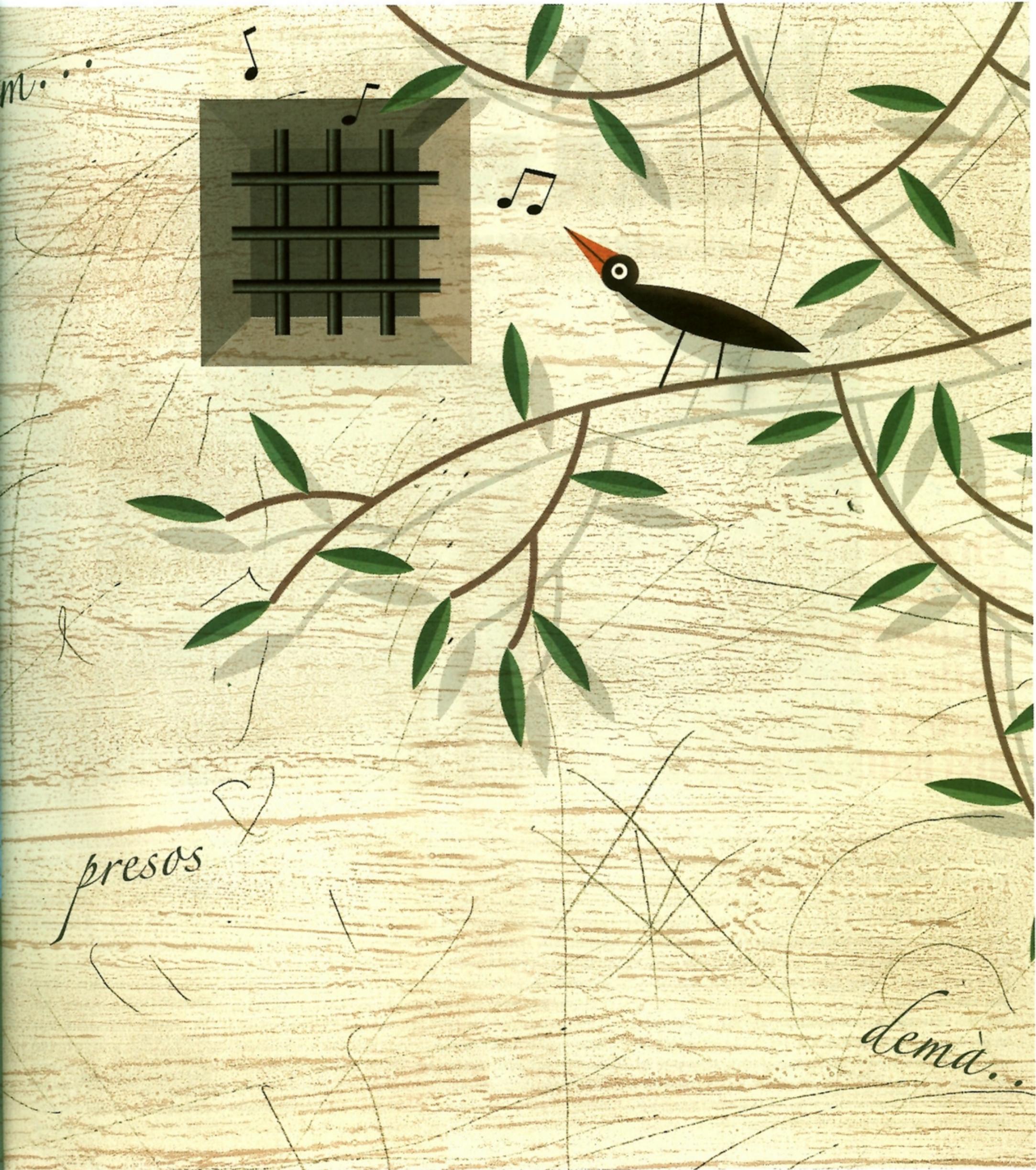
Escarbant en la memòria
(Cambra Records, 2004)

Inxa Impro Quartet

Kind of Trad
(Temps Record, 2014)

IL·LUSTRACIÓ: DANIEL SESE

presos

demà...

➔ Les versions de Serrat, Conte, Sisa i La Troba li donen dimensió internacional ←

“CANÇÓ DEL LLADRE”

REVISADO

Por Pere Mas fecha 17:59 , 14/01/2015

MÚSICA I TEXT **TRADICIONAL (SEGLE XIX)**

LA TROBA KUNG-FÚ — CLAVELL MORENET (K. INDUSTRIA CULTURAL, 2006)*

**Quan jo n'era petitet
festejava i presumia,
espardenya blanca al peu
i mocador a la falsia.
Adéu, clavell morenet!
Adéu, estrella del dia!**

El bandolerisme va tenir una gran importància a Catalunya, especialment en el temps de l'enfrontament entre nyerros i cadells que es van servir dels bandolers per a les seves lluites. Els més famosos van ser els nyerros Perot Rocaguinarda i Joan de Serrallonga. Però no van ser els únics. Arreu dels Països Catalans hi va haver bandolers, bandits i lladres de camí ral que van fer de les seves, especialment entre final del segle XV i el segle XVII, encara que durant el segle XVIII trobem quadrilles de resistents austriacistes convertits igualment en bandolers.

La història d'alguns d'aquests personatges ha quedat fixada a la memòria popular gràcies a diverses cançons. Algunes es refereixen a bandolers concrets —especialment a Joan de Serrallonga—, mentre que d'altres no en revelen el nom. Pertanyen a aquest gènere composicions tradicionals com ara “Hostal de la Peira”, “L'hereu de la Forca”, “Serrallonga” o la “Cançó del lladre”.

La majoria d'aquestes cançons lloen la figura del bandoler i van ser creades o modificades al segle XIX, durant la Renaixença, quan els bandolers van ser mitificats i elevats a la categoria d'herois populars que lluitaven per les llibertats. La mitificació ha arribat fins als nostres dies, tal com ho demostren cançons com “Torna, torna,

Serrallonga” o els múltiples actes i festes que hi ha a l'entorn de la figura del mateix Serrallonga.

La “Cançó del lladre” és una de les peces catalanes amb més recorregut fora dels Països Catalans. L'ha gravada l'italià **Giorgio Conte**, germà de **Paolo Conte**. També se la coneix per les versions de guitarra que en va fer **Miquel Llobet** i que han estat interpretades per multitud de guitarristes de tot el món. No obstant això, altres intèrprets l'han dut arreu del món. L'any 1992 **Tete Montoliu** la va incloure al disc *Catalonian Rhapsody*, editat al Japó i descatalogat durant molts anys fins a una reedició feta aquest 2014.

Joan Manuel Serrat també l'ha cantada en escenaris de l'Amèrica del Sud. La seva versió és una de les més populars, com a mínim fins a l'aparició del disc *Clavell morenet* de **La Troba Kung-Fú**, un altre dels grups que l'ha fet sonar a la majoria dels seus concerts. **Marina Rossell** en va fer una revisió al disc *Si volíeu escoltar...* (CBS, 1977) en la qual narrava les darreres hores de Txiki, fins al seu afusellament a Cerdanyola del Vallès el 27 de setembre de 1975. Entre els artistes catalans que l'han interpretada hi ha **Xesco Boix**, **Rafael Subirachs**, la **Companyia Elèctrica Dharma**, **Jordi Barre**, **Paton Soler** i **La Cobleta de la Selva**.

* ALTRES GRAVACIONS

Tete Montoliu
Catalonian Rhapsody
(Alfa Jazz, 1992)

Giorgio Conte
Eccomi qua...
(Polydor, 1999)

Joan Manuel Serrat
Cançons tradicionals catalanes
(Edigsa, 1967)

Els d'en Samarra
Bandolers, bandits i lladres de camí ral
(Ars Harmònica, 2002)

Sisa & La Verbena Galàctica
Bola voladora
(Drac/Virgin, 2002)

➔ La nord-americana Joan Baez la va internacionalitzar després d'escoltar Serrat ➔

“EL ROSSINYOL”

MÚSICA I TEXT TRADICIONAL (SEGLE XIX)

JOAN BAEZ — GRACIAS A LA VIDA (A&M RECORDS, 1974)*

**Rossinyol que vas
a França, rossinyol,
encomana'm a la
mare, rossinyol
d'un bell bocatge,
rossinyol, d'un vol.**

“El rossinyol” és una cançó tradicional catalana que probablement té origen a la comarca del Rosselló, a la Catalunya Nord. És recollida per primer cop al *Romancerillo catalán* (1882) de Manuel Milà i Fontanals, per bé que amb el nom de “Missatge”. Amb una melodia molt potent, narra la desgraciada història d'una jove a qui el seu pare ha donat en matrimoni a un pastor. La vida solitària a les muntanyes només li permet alliberar-se amb un rossinyol, a qui demana que vagi a cantar la seva dissort a la mare.

L'etnomusicòleg Jaume Ayats adverteix que el rossinyol pot tenir una lectura eròtica, i el desenvolupament de la cançó sembla que li dona la raó. Així, sabem que la noia perd una de les cabres i un vaquer de la contrada l'hi troba. ‘—Vaquer, torna-me'n la cabra./ —Què me'n donaràs, per paga?/ —Un petó i una abraçada'... No cal dir que el ‘petó’ i l'‘abraçada’ no s'han d'interpretar únicament en el seu sentit més literal sinó que podem anar una mica més enllà.

Un dels aspectes més curiosos de la cançó és que, malgrat una

unitat de lletra poc habitual en les cançons de tradició oral, hi ha una paraula que porta a la discòrdia. La cançó diu ‘bocatge’ o ‘boscatge’. El context ens fa apostar clarament per ‘boscatge’ però alguns intèrprets ho han entès d'una altra manera. Així, Joan Manuel Serrat hi diu ‘bocatge’ al seu primer àlbum, el 1967, i d'ell passa a Joan Baez i a Nana Mouskouri. Amb aquesta variant, resulta que la versió més coneguda internacionalment és aquesta. També són múltiples les adaptacions interpretades per corals i instrumentals només amb guitarra.

L'any 1977 Marina Rossell va publicar el disc *Si volíeu escoltar...* (CBS) i, amb l'ajuda a la lletra de Joan Ollé, va fer una interessant versió d'“El rossinyol” en què se saltava la lletra tradicional per explicar una altra història: el pas clandestí per les fronteres per motius polítics. També Maria Laffitte va cantar la cançó amb la lletra modificada a *Canciones tradicionales de Catalunya* (Sonifolk, 2001), en aquest cas amb lletra de Raimon Casals.

* ALTRES GRAVACIONS

Joan Manuel Serrat
Cançons tradicionals
(Edigsa, 1967)

Luis Aguilé
A Catalunya... (Ariola, 1975)

Lídia Pujol
Iaie
(Resistencia / Temps Record, 2003)

Nana Mouskouri
Around the World (Mercury, 2010)

Pascal Comelade
Música popular a Catalunya
(DiscMedi, 2014)

➔ El referent que ha internacionalitzat la Nova Cançó a l'Estat espanyol i a Europa ➔

“D'UN TEMPS, D'UN PAÍS”

MÚSICA I TEXT RAIMON (1964)

RAIMON — CANTA LES SEVES CANÇONS (III): D'UN TEMPS, D'UN PAÍS (EDIGSA, 1964)

**D'un temps que ja és un poc nostre,
d'un país que ja anem fent,
cante les esperances
i plore la poca fe.**

F: ORIOL MASPONS

Les primeres cançons de Raimon serveixen per presentar-nos un cantant amb una dimensió social com cap no se'n coneixia. Potser "Al vent" va enganxar per la música i a molts els va passar desapercebuda la dimensió sociopolítica que desenvoluparia en altres cançons, però a partir de peces com "Diguem no" i "D'un temps, d'un país" aquesta idea ja es va fer més que evident.

A la poesia de Raimon cada paraula està calibrada i no hi ha farciments innecessaris. El títol serveix per obtenir les coordenades del que ens dirà la cançó, i és un dels encerts de la peça. El seu poder definitori és tan gran que s'ha usat en molts altres contextos, sempre amb la mateixa idea al darrere: definir un lloc i un moment. Per exemple, Joan Manuel Serrat la va utilitzar explícitament per al seu disc *Banda sonora: D'un temps, d'un país* (BMG-Ariola, 1996), i Lluís Llach també va titular un disc seu seguint aquests mateixos paràmetres: *Ara i aquí* (Movieplay, 1970).

Raimon naturalment no es queda només en el títol, i va desgranant totes les idees que l'han mogut a escriure la cançó i que

són complementàries de les d'altres peces de la mateixa època. És inevitable relacionar 'el país que mai no hem fet' amb 'el poble que no vol morir' de què parla a "Cantarem la vida". Més endavant hi ha referències directes —tant com ho poden ser en un context de dictadura i censura— al règim franquista responent al lema falangista 'no hi ha cap altra dialèctica admissible que la dialèctica dels punys i de les pistoles' (frase de Primo de Rivera) amb un contundent 'no creguem en les pistoles' o referint-se a la 'misèria necessària'.

"D'un temps, d'un país" convida a no deixar-nos atrapar pels antics tambors del passat i aposta per mirar el futur amb esperança perquè aquell país que 'mai no hem fet' s'està convertint en un 'país que ja anem fent'. Aquesta és una de les cançons que va interpretar al Teatre Olympia de París el 7 de juny de 1966 que va internacionalitzar la Nova Cançó. Posteriorment va ser inclosa al disc en directe que s'hi va enregistrar, amb el qual Raimon va ser guardonat amb el Premi Francis Carco al millor cantant estranger, atorgat per l'Académie du Disque Français.

* ALTRES GRAVACIONS

Coral Sant Jordi
Cançons d'ara (Edigsa, 1965)

Joan Manuel Serrat
Banda sonora. D'un temps d'un país (BMG-Ariola, 1996)

Joan Amèric i Marià Albero
Les cançons de Temps era temps (Principal d'Edicions / DM, 2000)

Gorka Knörr - Natxo Knörr
Ponts de l'ànima / Arimaren Zubiak (Discos a Medida, 2005)

Sicus
20 anys amb sabor de rumba (Temps Record, 2011)